

Bacalaureat 2026: Ghid complet pentru proba orală de Limba Română Competențe lingvistice

Proba orală de română este prima probă a Bacalaureatului în care îți arăți competențele de comunicare. Rezultatul se acordă sub formă de calificativ, nu de notă, iar această probă te ajută să te obișnuiești cu formatul examenului și cu tipul de cerințe.

Ai la dispoziție 15 minute pentru pregătirea răspunsurilor pe foaia de ciornă și 10-15 minute pentru susținerea lor în fața comisiei. Pentru a obține calificativul maxim, „Experimentat”, am pregătit pentru tine un ghid complet cu noțiunile teoretice pe care trebuie să le știi și sfaturi practice pentru prezentare.

Proba A — Evaluarea competențelor lingvistice la română — are loc în 8–10 iunie 2026, conform calendarului oficial.

În acest ghid găsești pe scurt ce trebuie să recunoști la text, ce tipuri de texte apar la examen și cum răspunzi corect la cerințe.

Ce conține biletul de examen
Cum citești textul în fața comisiei
Stiluri funcționale pe înțelesul tău
Tipurile de texte care pot pica pe bilet
Cum rezolvi cerințele din bilet
Greșeli care te costă puncte

CE CONȚINE BILETUL DE EXAMEN?

Biletul pe care îl vei extrage are întotdeauna aceeași structură clară:

Un text la prima vedere (de obicei un fragment dintr-un articol, o carte sau un interviu).

3 Subiecte (Cerințe):

- Să citești textul clar și expresiv, formulând răspunsuri la două întrebări pe baza lui (de regulă, identificarea unei idei principale și a receptorului).
- Să îți exprimi opinia despre un anumit aspect din text (argumentare scurtă).
- Să identifici stilul funcțional, tipul de text și să extragi elemente specifice (fapte/opinii).

CUM CITEȘTI TEXTUL

Primul lucru pe care îl vei face este să citești cu voce tare textul primit pe bilet. Felul în care citești dictează percepția comisiei despre tine.

La proba orală contează nu doar ce citești, ci și cum citești: clar, cursiv și cu intonație potrivită.

Sfat practic: Pentru a scăpa de emoții, exersează acasă: citește cu voce tare un editorial de pe internet, un fragment de roman sau un articol de revistă. Obișnuiește-te cu ritmul vocii tale.

EMIȚĂTOR ȘI RECEPTOR

Prima cerință de la examenul oral este să identifici cine transmite și cine primește mesajul.

Emițătorul (cine transmite): Poate fi un jurnalist (în texte publicistice), un savant, o instituție a statului (în texte oficiale) sau un scriitor.

Receptorul (cui i se adresează): Poate fi specializat (un alt medic, un judecător), în curs de specializare (studenți, elevi) sau nespecializat (publicul larg, cititorii unui ziar).

STILURILE FUNCȚIONALE ALE LIMBII

Trebuie să știi să încadrezi textul de pe bilet într-unul din următoarele stiluri:

A. Texte nonliterare, nonficționale

Stilul științific apare în articole științifice sau în texte de specialitate.

Trăsături:

- caracter obiectiv, impersonal
- absența oricărei nuanțe afective, prezența formalismului, a exprimării rigide
- utilizarea terminologiei specifice domeniului (ex: termeni medicali, matematici, fotosinteză, teoremă, algoritm, etc.)
- cuvintele sunt folosite cu sensul lor propriu (denotativ)
- **emițător:** specialist în domeniu; **receptor:** specializat sau nespecializat

Stilul oficial (juridico-administrativ) apare în articole de lege, Constituție, Codul Penal.

Trăsături:

- caracter obiectiv, impersonal
- textul este organizat în articole, alineate, paragrafe
- absența oricărei nuanțe afective, prezența formalismului, a exprimării rigide
- utilizarea unor clișee lingvistice (terminologie specifică) de tipul: Conform, în vederea
- cuvintele sunt folosite cu sensul lor propriu (denotativ)
- **emițător:** Guvernul României, Parlamentul, instituții ale statului; **receptor** specializat: judecător sau avocat sau nespecializat: publicul larg

Stilul publicistic (jurnalistic) este prezent în reviste sau ziare, sub formă de articole, reportaje, interviuri.

Trăsături:

- caracter persuasiv (convingător) și informativ prin exclamații, construcții retorice, titluri expresive
- are scopul de a informa și influența opinia publică
- textul este organizat în articole, alineate, paragrafe
- exprimare dinamică, flexibilă, accesibilă, deloc rigidă

- limbaj simplu, actual și accesibil, dar și neologisme
- registru stilistic: poate fi utilizat atât un limbaj cotidian cât și limbaje de specialitate
- **emițător:** jurnalist; **receptor:** publicul larg sau cel specializat în cazul publicațiilor științifice

Stilul colocvial (familiar, cotidian) este utilizat de oameni în viața de zi cu zi, în conversații, mesaje text, discuții între prieteni sau familie

Trăsături:

- naturalețea și degajarea în exprimare
- încărcătură emoțională
- registru stilistic: din punct de vedere al limbajului, pot fi utilizate diminutive și augmentative, superlative populare, argou
- oscilare între economie și abundență în exprimare
- **emițător:** orice vorbitor; **receptor:** interlocutorul direct

B.Texte literare, ficționale

Stilul literaturii artistice – stilul beletristic (din lb. franceză Belle Lettre) apare în opere literare (narative, lirice sau dramatice)

Trăsături:

- Cuvintele sunt utilizate cu sensul lor figurat (conotativ)
- Apar mărci ale subiectivității și afectivității
- Sunt utilizate des figurile de stil
- bogăție lexicală: neologisme, arhaisme, regionalisme etc
- în poezie apar ritmul și rima
- poate fi utilizat atât un limbaj cotidian cât și limbaje de specialitate
- **emițător:** scriitorul; **receptor:** critici literari, profesori, cititori

TIPURI DE TEXTE

Comisia te poate întreba și ce tip de text ai extras. Urmărește aceste indicii:

Textul descriptiv descrie o persoană, un obiect, un fenomen, un peisaj.

– utilizarea unui vocabular specific (termeni de specialitate, termeni științifici sau cuvinte cu sens figurat)

– prezența indicilor spațiali și temporali (cronotop = locul și timpul acțiunii)

Textul informativ transmite informații

– documentarea asupra temei despre care se vorbește

– ordonarea logică a informațiilor

– termeni de specialitate, neologisme, cuvinte cu sens propriu

Textul argumentativ are scop persuasiv sau exprimă un punct de vedere

– formularea ipotezei, a argumentelor, a concluziei

– prezența conectorilor: în opinia mea, deoarece, de exemplu, în concluzie

Textul memorialistic (text marginal sau de frontieră, deoarece se află la limita dintre ficțional și nonficțional). Fapte sau evenimente trăite de autor sau la care a fost martor sunt rememorate (în amintiri sau memorii) sau consemnate (jurnal).

- este scris la persoana I
- sunt prezente evocarea, confesiunea, introspecția, mărci afective (exclamații, interogații retorice)
- include epoci, scene din viață, personalități etc

Textul epistolar este utilizat în scrisori de tip oficial sau familial

- sunt folosite formule de adresare (Draga mea Maria, iubita mea mamă), de încheiere (al tău, cu prietenie), semnătura, în dreapta sus (data, locul)
- este scris la persoana I

Textul narativ relatează o întâmplare reală sau ficțională

- prezența indicilor spațiali și temporali (cronotop)
- există un povestitor (la persoana I sau a III-a) și personaje care fac acțiuni
- există o succesiune de întâmplări și un raport cauză – efect între episoadele povestite
- narațiunea poate fi prezentă și în celelalte tipuri de texte: epistolar, memorialistic

Textul hibrid îmbină fragmente de narațiune cu fragmente memorialistice, informative sau epistolare.

Cum rezolvi cerințele de pe bilet

Înainte să răspunzi la întrebări, citește atent autorul, titlul și vocabularul. Apoi, trebuie să extragi rapid din text: **ideile, faptele, opiniile și argumentele**– **Metoda IAFO**. Iată cum faci asta corect:

Idei principale: Găsește cele mai importante două informații transmise de text (răspunde la întrebarea: „Despre ce este vorba în acest paragraf?”).

Argumente: Caută conectorii logici (deoarece, pentru că, în primul rând, așadar) prin care autorul își susține părerea. Identifică motivațiile pentru care autorul a scris textul și pe care le subliniază în text (în două propoziții / fraze).

Fapte: Identifică informații obiective, sigure, verificabile, care nu pot fi contestate (ex: un an, un eveniment istoric, publicarea unei cărți, citarea unei legi).

Opinii: Identifică părerea autorului în legătură cu cele două idei principale din text. Caută verbe la persoana I („cred, consider”), dar și aprecieri subiective la persoana a III-a („din fericire”, „este important”, „în mod impresionant”) dar și verbe la persoana I folosite cu sens figurat – în poezii.

Greșeli care te costă puncte:

- citești prea repede. Nu te grăbi! O lectură plată arată că nu înțelegi sensul frazei. Respectă virgulele și punctele.
- confunzi faptele cu opiniile; exemplu: Dacă textul spune „În 1989 a avut loc Revoluția”, acesta este un fapt. Dacă spune „Revoluția a fost cel mai emoționant moment”, aceasta este o opinie. Nu le încurca!

- memorezi definiția, dar nu aplici pe text;
- nu numești corect stilul;
- nu dai exemplu din fragment.

Nu te panica! Citește textul calm, identifică stilul (vezi cuvintele cheie), găsește un fapt sigur și o opinie subiectivă a autorului. Dacă memorezi IAFO, recunoști stilurile și identifiți rapid faptele și opiniile, ai deja baza pentru calificativul Experimentat. Succes!